

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2ECdo/3/2016
Identifikačné číslo spisu:	7608214700
Dátum vydania rozhodnutia:	30.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7608214700.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s., so sídlom v Bratislave, Panónska cesta 2, proti povinnému I. G., bývajúceho v N., N. XX/XX, zastúpeného opatrovníčkou (sestrou povinného) F. G. H., bývajúcou v N., Okružná XX, o vymoženie 694,75 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 1 Er/519/2008, o dovolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 02. júla 2015 sp. zn. 15 CoE/111/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Oprávnená má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením z 3. októbra 2012 č.k. 1 Er/519/2008-30 návrh povinného na zastavenie exekúcie zamietol. Právne vec posúdil podľa ustanovenia § 57 zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku a konštatoval, že po preskúmaní predloženého návrhu povinného na zastavenie exekúcie dospel k záveru, že povinný nepreukázal dôvody, pre ktoré by po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti spôsobujúce zánik vymáhaného nároku, respektíve brániace jeho vymáhateľnosti, či spôsobujúce neprípustnosť exekúcie. Uviedol, že návrh oprávneného na vykonanie exekúcie bol dôvodný.

2. Krajský súd v Košiciach na odvolanie povinného uznesením z 02. júla 2015 sp. zn. 15CoE/111/2013 potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne (§ 219 ods.1, 2 O.s.p.). Dodal, že v exekučnom konaní v zásade nemožno preskúmať správnosť a zákonnosť rozhodnutí, či konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého exekučného rozhodnutia. Právoplatné rozhodnutie môže účastník napadnúť len mimoriadnymi opravnými prostriedkami. V exekučnom konaní sa správnosť tohto rozhodnutia ako exekučného titulu predpokladá, pokiaľ nenastanú skutočnosti predpokladané Exekučným poriadkom, ktoré by viedli k zastaveniu exekúcie vedenej na základe tohto rozhodnutia. V zmysle Exekučného poriadku ide o okolnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu (nie pred jeho vydaním) a ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhateľnosti alebo ak sú dané

iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná (§50 Exekučného poriadku). O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 Občianskeho súdneho poriadku č 99/1963 zb. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „O.s.p.“) v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p..

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie povinný (v zastúpení svojej sestry IJ.. G. H.), namietal odňatie možnosti pred súdom konať, ktoré dôvodil tým, že súd sa komplexne nezaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 ods. 1 písm. a/ až f/ O.s.p. a poukázal aj na ustanovenia článkov 46 ods. 1, 51 ods. 1, 152 ods. 4 a 154c ods. 1 Ústavy SR.

4. Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením z 19. októbra 2015 poučil dovolateľa, zastúpeného opatrovníčkou F.. G. H., doplniť dovolanie v lehote desiatich dní od doručenia tohto rozhodnutia tak, aby bolo v súlade s § 241 O.s.p. Nepoučil však dovolateľa o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (ďalej len „centrum“) v zmysle § 30 O.s.p. Rozhodnutie prevzala opatrovníčka povinného dňa 19. novembra 2015. V doplnenom dovolaní dovolateľ pod § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. žiadal o možnosť prostredníctvom znalcov, svedkov a pod. dokázať pred súdom zdravotný stav v spornom období, v ktorom nastalo neplatenie poistného v dôsledku choroby a nemožnosti posúdenia dôsledkov svojho konania. Následne uvádzal genézu zdravotného stavu, anamnézu, rodinné i sociálne aspekty dopadu duševnej choroby na okolie. Avšak ani doplnené dovolanie nespĺňalo zákonom požadované náležitosti. Okrem iného zostal dovolateľ i naďalej bez zvoleného advokáta na zastupovanie v dovolacom konaní. Dovolateľ sa sám obrátil na centrum. Súd preto vyzval Centrum právnej pomoci - kanceláriu v Košiciach, aby v lehote 15 dní oznámili, či bola povinnému poskytnutá právna pomoc, resp. ako bolo o jeho žiadosti (ktorú prevzali 25. novembra 2015) rozhodnuté. Na výzvu doručenú kancelárii centra dňa 04. februára 2016 reagovalo centrum oznámením, ktoré na okresný súd došlo 24. februára 2016. Centrum uviedlo, že v exekučnej veci vedenej pod sp. zn. 13001/2015-KaKE zo dňa 17.12.2015 nepriznalo nárok na poskytnutie právnej pomoci z dôvodu nesplnenia podmienky zrejmej bezúspešnosti. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 07. januára 2016. V prílohe bola okresnému súdu zaslaná i kópia 1. strany rozhodnutia centra.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku ďalej len („CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) vychádzajúc z vyššie uvedeného po zistení, že dovolanie podala strana sporu (povinný), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Dovolateľ v dovolacom konaní musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná (§ 429 CSP). V prípade, že dovolateľom je fyzická osoba, ktorá nemá právnické vzdelanie, musí byť v dovolacom konaní zastúpená advokátom. Povinné zastúpenie advokátom je zvláštnou podmienkou odvolacieho konania týkajúcou sa dovolateľa. Účelom je, aby účastníkovi, ktorý sám právnické vzdelanie nemá, bola poskytnutá kvalifikovaná právna pomoc a aby dovolanie vyhovovalo požiadavkám ustanovenia § 428 a § 429 CSP. Nedostatok podmienky povinného zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní je možné odstrániť tým, že si dovolateľ zvolí kvalifikovaného zástupcu a k dovolaniu pripojí jeho plnomocenstvo. Nedostatok zastúpenia dovolateľa kvalifikovaným zástupcom bráni dovolaciemu súdu o veci ďalej konať. Citované ustanovenie § 429 ods. 1 CSP je totiž ustanovením kogentnej povahy, ktoré nepripúšťa výnimky. Dovolací súd poznamenáva, že obdobné ustanovenie mala aj právna úprava účinná do 30. júna 2016 (§ 241 ods. 1 O.s.p.).

8. Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. (čl. 47 ods. 2 Ústavy

Slovenskej republiky, ďalej aj „ústavy“).

9. V danej veci dovolací súd konštatuje, že povinný ako dovolateľ nemá právnické vzdelanie. Súd prvej inštancie ho vyzval na odstránenie nedostatku spočívajúceho v povinnom právnom zastúpení. Dovolateľ síce nebol poučený v zmysle § 30 O.s.p. o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci, ale sám sa naň obrátil. Dovolací súd uvádza, že právo na poskytnutie právnej pomoci v konaní pred súdmi v zmysle čl. 47 ods. 2 ústavy nie je neobmedzené, ale je garantované len za predpokladu splnenia zákonných podmienok (viď čl. 47 ods. 2 ústavy). Podmienky poskytovania právnej pomoci sú od 1. januára 2012 stanovené zákonom č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov. V zmysle novelizovaného ustanovenia § 30 O.s.p. s účinnosťou od 1. januára 2012, súdy už nemajú možnosť preskúmať osobné a majetkové pomery účastníka žiadajúceho o ustanovenie právneho zástupcu, ani právomoc ustanoviť účastníkovi právneho zástupcu pre súdne konanie. Uvedená kompetencia prešla v plnom rozsahu do právomoci Centra právnej pomoci zriadeného zákonom č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov. V prípade, že účastník požiada súd o ustanovenie právneho zástupcu, je súd povinný iba odkázať účastníka s jeho žiadosťou na príslušné centrum, nemôže však o takejto žiadosti rozhodnúť, ani účastníkovi právneho zástupcu sám ustanoviť.

10. Skutočnosť, že sa povinnému nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci z dôvodu nesplnenia podmienky zrejmej bezúspešnosti na základe právoplatného rozhodnutia centra ako jediného a výlučného orgánu štátnej správy oprávneného konať vo veciach poskytovania právnej pomoci v súdnom konaní v zmysle ustanovení zákona č. 327/2005 Z. z, nemôže sa dovolateľ dovolávať čl. 47 ods. 2 ústavy.

11. So zreteľom na nerešpektovanie výzvy súdu prvej inštancie na odstránenie procesného nedostatku podmienky dovolacieho konania spočívajúceho v absencii povinného právneho zastúpenia zo strany dovolateľa, dovolací súd dovolanie povinného podľa § 447 písm. e/ OSP odmietol ako procesne neprípustné.

12. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 veta druhá CSP neodôvodňuje. O výške náhrady trov konania oprávnenej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

13. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.